

Meer flexibiliteit en grotere efficiëntie

PENSIOENSPAREN ZORGT VOOR EVOLUTIE IN LEVENSVZERZEKERING

ATFC 7/5N

Is het pensioensparen van die aard dat het een evolutie gaat teweegbrengen in de levensverzekering? Een evolutie naar meer flexibiliteit en grotere efficiëntie? Het lijkt van wel, niettegenstaande al de inspanningen die zouden gedaan worden om de evolutie van ideeën en de verzuchtingen van de verbruikers een halt toe te roepen.

Terug naar de bron

De pensioenspaarverzekering, die in beginsel verenigbaar is met alle levensverzekeringskombinaties waarbij in een kapitaal bij leven voorzien wordt zoals bij voorbeeld de gemengde verzekeringen, heert een klassieke en fundamentele combinatie opnieuw in eer hersteld: de verzekering van het uitgesteld kapitaal.

Tegen storting van één of van meerdere premies verbindt de verzekeraar zich ertoe op het einde van het kontrakt een kapitaal te storten, als de verzekerde op dat ogenblik in leven is. Dat is de verzekering uitgesteld kapitaal zonder tegenverzekering.

Tegen een bijpremie voorziet het kontrakt bovendien in de terugbetaling van alle reeds gestorte premies bij overlijden van de verzekerde. Dat is dan de verzekering uitgesteld kapitaal met tegenverzekering.

Bij het pensioensparen valt de einddatum van het kontrakt in beginsel samen met de pensioering.

En dergelijke verzekering uitgesteld kapitaal beantwoordt uitstekend aan het concept van pensioensparen. In vergelijking met het sparen bij de bank biedt zij de mogelijkheid de waarborgn leven en -overlijden te modulieren, bij voorbeeld in functie van de gezinssituatie van de spaarder.

Veelvuldigheid van financiering

Sinds altijd al, en op zijn minst sinds de levensverzekering haar geloofsbraven verworven heeft, bekleedt de verzekering uitgesteld kapitaal een goede plaats tussen de levensverzekeringstevens die het kapitaal opgeven dat overeenkomt:

- hetzij met een konstante jaarpremie, betaalbaar gedurende de hele duur van de verzekering;
- hetzij met een enige premie.

De financiering van het kapitaal kan op nog andere manieren gebeuren. Bij voorbeeld:

- met jaarpremies die elk jaar met 4 % stijgen tot de premie van het vorige jaar;
- met jaarpremies die betaalbaar zijn gedurende een kortere periode dan de duurtijd van de verzekering.

Al deze formules worden in België toegepast en werden, zoals het hoort, door de Controle dienst voor de Verzekeringen goedgekeurd.

Geïkwaardigheid, zoals algemeen verwacht

In de praktijk wordt de eerste formule (konstante jaarpremies betaalbaar gedurende de hele duur van de verzekering) het vaakst toegepast. De tweede (enige premie) lijkt het meest aangewezen, wanneer de verzekerde onvoldoende zeker is zijn investeringen steeds voor een zelfde bedrag of met een regelmatige frequentie te kunnen herhalen.

Een vindingrijke verzekerde zou die tweede formule echter als alternatief voor de eerste kunnen gebruiken. Hij zou elk jaar opeenvolgende kontrakten met een enige premie kunnen afsluiten, of zelfs één enkel beginkontrakt dat daarna elk jaar gewijzigd wordt met aanhangsels waaraan het kapitaal verhoogd wordt, zodanig dat de premie die elk jaar effectief gestort wordt, dezelfde is als in de formule met jaarpremies.

Bij overlijden vóór het einde van het kontrakt is de uitkering van de verzekeraar dezelfde. Zij is gelijk aan nul, wanneer het gaat om een verzekering uitgesteld kapitaal zonder tegenverzekering; zij omvat de terugbetaling van de reeds betaalde premies, wanneer het gaat om een verzekering uitgesteld kapitaal met tegenverzekering.

Algemeen mag aangenomen worden dat de kapitalen die bij leven op de einddatum van het kontrakt samengesteld worden, ongeacht de gekozen formule, praktisch gelijk zijn. Berekeningen zullen aantonen dat die gelijkheid er zelfs zal zijn, wanneer geen rekening wordt gehouden met bepaalde toeslagen die op de premies worden toegepast om door de verzekeraar aangegane kosten te compenseren.

Invoel van de toeslagen

Bepaalde toeslagen leiden tot een afwijking tussen de kapitalen die volgens de twee financieringswijzen worden samengesteld, terwijl voor de rest niets verandert.

Dat is het geval met de akkwistietoeslag. Die evenredig is met het verzekerde kapitaal en elk jaar wordt toegepast. Bij de eerste financieringsformule is deze toeslag, evenredig met het eindkapitaal, konstant. Bij de tweede formule is de toeslag, evenredig met de kapitalen die verzekerd worden door de reeds gestorte opeenvolgende enige premies elk op zich, stijgend en lager.

Dat is ook het geval met de akkwistietoeslag, die evenredig is met het verzekerde kapitaal en toegepast wordt bij de oorsprong van het kontrakt of bij een vernoging van het kapitaal. In het eerste geval wordt deze toeslag, evenredig met het eindkapitaal, bij de oorsprong van het kontrakt toegepast. In het tweede geval wordt de toeslag, evenredig met het kapitaal dat door elke van de opeenvolgende enige premies verzekerd wordt, op dezelfde manier als die premies zelf gespreid.

Rekening houdende met de numerieke waarde van de toeslagen is in praktijk de afwijking tussen de volgens de twee financieringswijzen opgebouwde kapitalen klein, terwijl voor de rest niets verandert. De volgende tabel geeft de afwijking aan in % tussen het volgens de eerste financieringswijze samengestelde kapitaal en het volgens de tweede financieringswijze samengestelde kapitaal, en dat voor een kontrakt met eindvervaldag op 65-jarige leeftijd.

Leemtd bij onderschrijving zonder tegenverzekering	Uitgesteld kapitaal	Uitgesteld kapitaal met tegenverzekering
25	7,9 %	3,8 %
35	5,1 %	5,7 %
45	3,5 %	3,9 %
55	3,2 %	3,5 %

De tweede financieringswijze garandeert de verzekerde een hoger resultaat dan de eerste, maar levert de verzekeraar lagere ontvangsten op, wat een geringere deelneming in de winsten zou kunnen rechtvaardigen.

De financieringswijze met opeenvolgende enige premies houdt daarentegen voor de verzekerde niet de waarborg in dat voor de premies in de toekomst hetzelfde tarief benouden wordt als voor de premies in het verleden.

Men kan uitmoedelijk stellen dat binnen elke formule de voordelen de nadelen compenseren. Voor wat betreft het kapitaal dat zij samenstellen, kunnen beide formules globaal beschouwd worden als geïkwaardig.

Naar een meer flexibele levensverzekering

Het pensioensparen is de door de politieke overheid gewenste verenging van het Monory-Dacreda-Cooreman systeem. Dat systeem bood de spaarder de vrijheid om, binnen de wettelijke

beoerkingen, op het voor hem meest passende moment investeringen te verrichten voor een bedrag dat hij zelf besliste. Om in het pensioensparen die zelfde flexibiliteit terug te vinden, moet de spaarder kunnen storten wat hij wil en wanneer hij wil, zonder dat een wijziging van het ritme of van het bedrag van zijn stortingen hem enig nadeel berokkent.

Opeenvolgende kontrakten met enige premie, of één zelfde kontrakt dat gewijzigd wordt via opeenvolgende aanhangsels, waarbij de spaarder stortingen verricht waarvan noch het bedrag, noch de periodiciteit vooraf zijn vastgelegd maar volledig door de spaarder naar eigen believen bepaald worden, beantwoorden dank zij hun volkomen flexibiliteit ideaal aan de geest van het pensioensparen, zoals de ontwerpers dat hebben gewild.

Die flexibiliteit ligt in de lijn van de evolutie van de levensverzekering, zoals zij wordt waargenomen over de hele wereld (Universeel Life), en die zich op onontkoombare wijze zal voordoen, niettegenstaande al de inspanningen die zouden gedaan worden om die evolutie van ideeën en de verzuchtingen van de verbruikers een halt toe te roepen.

Naar een meer efficiënte levensverzekering

Traditioneel is de levensverzekering in die zin paradoxaal dat de commissieionen verdisconteerd worden en de premie fakultatief is, zelfs in het geval van een kontrakt met jaarpremies.

De verklaring van die paradoxiële toestand is de volgende: zonder die verdiscontering zou het erg moeilijk zijn de levensverzekering te verkopen, zelfs wanneer het tarief nog voordeliger zou zijn. Tot nog toe is de levensverzekering een product geweest dat eerder verkocht dan gekocht wordt. Voor de onderschrijving ervan was en blijft de rol van de verzekeringsproducent primordiaal.

Het pensioensparen beantwoordt aan een steeds ruimer aangevoelde behoefte door de participatie om te sparen, tegelijkertijd minder belastingen te betalen en een kapitaal op te bouwen voor het pensioen, bovenop het onvermijdelijk overblijvende wettelijke pensioen. Die behoefte heeft duidelijke repercussie gekregen in de politieke actualiteit en de moeilijke omstandigheden waaraan het pensioensparen is tot stand gekomen enerzijds, en in de media met veel publiciteit, artikelen en uitzendingen anderzijds. In tegenstelling tot de klassieke levensverzekering, wordt de pensioenspaarverzekering eerder gekocht dan verkocht.

De formule van de enige premies, die de gewenste flexibiliteit mogelijk maakt, houdt een spreiding van de aanwervingscommissieionen in. Die spreiding vormt geen hinderpaal voor de verkoop van de pensioenspaarverzekering, aangezien het om een product gaat dat eerder gekocht dan verkocht wordt. De pensioenspaarverzekering legt trouwens een nieuwe markt open, nl. voor de verzekeringsproducenten die niet gespecialiseerd zijn in levensverzekering en gewoon zijn aan gespreid commissieion.

Vermits de kosten berekend worden in functie van elke premie apart en niet in functie van het totaal van de jaarpremies, volgt daaruit:

al dat de waarde van het kontrakt hoger ligt, met een belangrijke invloed vanaf de eerste jaren; bl dat de deelneming in de winsten, die op een hogere waarde berekend wordt, zo naar beurt ook hoger ligt, terwijl er voor de rest niets verandert.

De formule van de enige premies garandeert de spaarder bigevolg uitgebreidere rechten.

Besluit

Het is volkomen evident dat de formule van de enige premies het ideale antwoord is op de behoefte aan pensioensparen via de levensverzekering. Zij biedt de spaarder totale flexibiliteit en, daaruit voortvloeiend, meer efficiëntie.

Ongetwijfeld zal het pensioensparen daardoor duidelijk bijgedragen hebben tot de versneling van een evolutie in de levensverzekering. Een evolutie naar meer flexibiliteit en grotere efficiëntie.

C. JAUMAIN